

Neljapäev, 15. september 2016

P8_TA(2016)0361

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi tegevus, mõju ja lisaväärtus aastatel 2007–2014**Euroopa Parlamendi 15. septembri 2016. aasta resolutsioon Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi tegevuse, mõju ja lisaväärtuse kohta aastatel 2007–2014 (2015/2284(INI))**

(2018/C 204/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1309/2013 (mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrust (EÜ) nr 546/2009 (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi 2013. ja 2014. aasta tegevuse kohta (COM(2015)0355),
- võttes arvesse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) järeelhindamise lõpparuannet (august 2015),
- võttes arvesse kontrollikoja eriaruannet nr 7/2013 „Kas Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on andnud koondatud töötajate tööturule naasmiseks ELi lisaväärtust?“,
- võttes arvesse Eurofoundi ERMi 2012. aasta aruannet „Pärast restruktureerimist: tööturud, töötingimused ja eluga rahulolu“,
- võttes arvesse Eurofoundi juhtuuringut „Added value of the European Globalisation Adjustment Fund: A comparison of experiences in Germany and Finland“ (Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi lisaväärtus: Saksamaa ja Soome kogemuste võrdlus) (2009),
- võttes arvesse Eurofoundi ERMi 2009. aasta aruannet „Restruktureerimine majanduslanguse olukorras“,
- võttes arvesse oma 29. septembri 2011. aasta resolutsiooni Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi tuleviku kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 7. septembri 2010. aasta resolutsiooni Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rahastamise ja toimimise kohta ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 855.⁽²⁾ ELT L 167, 29.6.2009, lk 26.⁽³⁾ ELT L 406, 30.12.2006, lk 1.⁽⁴⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 119.⁽⁵⁾ ELT C 308 E, 20.10.2011, lk 30.

Neljapäev, 15. september 2016

- võttes arvesse oma resolutsioone Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta, mis on vastu võetud alates 2007. aasta jaanuarist, sealhulgas tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni märkusi vastavate taotluste kohta,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni EGF-i eritöörühma arutelusid,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekontrollikomisjoni, regionaalarengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamusi (A8-0227/2016),
- A. arvestades, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (edaspidi „EGF“) loodi eesmärgiga toetada töötajaid, kes on koondatud maailma kaubanduses toimunud oluliste struktuurimuutuste tagajärjel, ning näidata üles solidaarsust nendega; arvestades, et EGF-i eesmärk on aidata kaasa arukale, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule ning edendada püsivat tööhõivet koondatud töötajaid uue töökoha saamiseks ette valmistades ja neid seejuures toetades; arvestades, et EGF loodi hädaolukordadega tegelemiseks, tehes seda kiire sekkumise ja lühiajalise toetuse pakkumisega ulatuslikku koondamist hõlmavatele tööturu tõsistele ja ettenägematutele raskustele reageerimiseks, erinevalt Euroopa Sotsiaalfondist (edaspidi „ESF“), millest samuti toetatakse koondatud töötajaid, kuid mille eesmärk on leevendada pikaajalist struktuurset tasakaalustamatust peamiselt elukestva õppe kaudu; on veendunud, et EGF-i tuleks ka järgmise programmitöö perioodi ajal kasutada väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku;
- B. arvestades, et restruktureerimine on viimastel aastatel muutunud üha valdavamaks, võimendudes teatavates sektorites ja levides teistes; arvestades, et äriühingutel lasub vastutus sageli ettenägematu mõju eest, mida niisugused otsused avaldavad liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele struktuurile ning kogukondadele; arvestades, et EGF aitab leevendada kõnealuste restruktureerimisotsuste negatiivset mõju; arvestades, et üha enam EGF-i juhtumeid on seotud suurte äriühingute ja hargmaiste korporatsioonide restruktureerimisstrateegiatega, mis otsustatakse tavaliselt ilma töötajaid ja nende esindajaid kaasamata; arvestades, et ümberpaigutamine, tegevuse üleviimine, sulgemine, ühinemine, omandamine, ülevõtmine, tootmise ümberkorraldamine ja tegevuse allhange on kõige tavalisemad restruktureerimise vormid;
- C. arvestades, et kohanemisevõimet ja proaktiivsust töökohtade või ametite üleviimisel võib siiski takistada ebakindlus, kuna vahetustega võib kaasneda töötuse, madalamate palkade ja sotsiaalse ebakindluse oht; arvestades, et EGF-i juhtumite toetusesaajate tööturule naasmine saab olema edukam, kui sellega kaasneb kvaliteetne tööhõive;
- D. arvestades, et ühistud viivad restruktureerimist läbi sotsiaalselt vastutustundlikul viisil ja nende konkreetne koostööle rajatud juhtimismudel, mis põhineb ühisvastutusel, demokraatlikul osalemisel ja liikmetepoolsel kontrollil ning ühistute suutlikkusel tugineda enda rahalistele vahenditele ja tugivõrgustikele, selgitab, mis muudab ühistud aja jooksul restruktureerimise juhtimisel ning ühtlasi uute äriühingute loomisel paindlikumaks ja innovatiivsemaks;
- E. arvestades, et määruse (EL) nr 1309/2013 artiklis 19 on ette nähtud, et komisjon esitab iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande EGF-i eelmisel kahel aastal võetud meetmete kohta;
- F. arvestades, et Euroopa tasandil ei ole kehtestatud õigusraamistikku, mis käsitleks töötajate teavitamist ja nendega konsulteerimist ning restruktureerimise ettevalmistamist ja juhtimist, et ennetada muutusi ja hoida ära töökohtade kadumist; arvestades, et Euroopa Parlament nõudis oma 15. jaanuari 2013. aasta resolutsioonis ⁽¹⁾, et komisjon esitaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 225 võimalikult kiiresti ja pärast konsulteerimist tööturu osapooltega seadusandliku ettepaneku töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise ning restruktureerimise ettevalmistamise ja juhtimise kohta (milles järgitakse resolutsiooni lisas toodud üksikasjalikke soovitusi); arvestades, et riikide tasandil esinevad suured erinevused kohustustes, mis tööandjatel on selles protsessis oma töötajate ees;

⁽¹⁾ ELT C 440, 30.12.2015, lk 23.

Neljapäev, 15. september 2016

arvestades, et Euroopa sotsiaalpartneritega on selles küsimuses konsulteeritud kahel korral ja komisjon ei ole suutnud meetmeid võtta; arvestades, et komisjoni reaktsioon Euroopa Parlamendi resolutsioonidele teavitamise, konsulteerimise ja restruktureerimise kohta on olnud pettumust valmistav, mis juhib tähelepanu vajadusele astuda selles valdkonnas konkreetseid samme; arvestades, et ülitähtsad on hästi arenenud töösuhete süsteemid, mis annavad töötajatele ja nende esindajatele konsulteerimis- ja teavitamisalased õigused; arvestades, et tugevdatud teavitamise ja nõustamise direktiiv võib aidata tagada asjaolu, et sobiva kava üle peetavad läbirääkimised saavad toimuda õiglastes tingimustes ja õigeaegselt;

- G. arvestades, et koondamiste miinimumkünnist vähendati 1000 koondatult 500 koondatule ning ette nähti võimalus kaaluda erakorralistel asjaoludel või väikeste tööturgude puhul EGF-i kasutamist juhul, kui koondamine avaldab tõsist mõju tööhõivele ning kohalikule, piirkondlikule või riigi majandusele;
- H. arvestades, et alates 1. jaanuarist 2014. aastal võivad varem füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsenud inimesed samuti toetuskõlblikud olla ning toetust saada; arvestades, et komisjon peaks tagama, et EGF vastab füüsilisest isikust ettevõtjate erivajadustele, sest füüsilisest isikust ettevõtjate arv aina suureneb; arvestades, et 31. detsembrini 2017. aastal võib piirkondades, mis on noorte tööhõive algatuse alusel toetuskõlblikud, saada EGF-i toetust niisugune arv mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori (NEET-noored), mis vastab sihtrühma kuuluvate toetusesaajate arvule;
- I. arvestades, et praeguse EGF-i eesmärk on lisaks koondatud töötajate toetamisele näidata üles ka solidaarsust kõnealuste töötajatega;
- J. arvestades, et EGF-i esialgne eelarve oli 500 miljonit eurot aastas; arvestades, et praegune eelarve on 150 miljonit eurot aastas ning et EGF-i loomisest alates on kasutatud keskmiselt umbes 70 miljonit eurot aastas;
- K. arvestades, et esialgne kaasrahastamise määr oli 50 %, seda suurendati aastatel 2009–2011 65 %ni, vähendati aastatel 2012–2013 uuesti 50 %ni ja nüüd on see 60 %;
- L. arvestades, et aastatel 2007–2014 on 20 liikmesriiki esitanud 134 taotlust seoses 122 121 koondatud töötajaga, ning arvestades, et kokku on taotletud 561,1 miljonit eurot; märgib, et aastatel 2007–2013 oli eelarve täitmise määr vaid 55 %; arvestades, et aastatel 2007–2014 esitati kõige rohkem taotlusi töötlevas tööstuses, eelkõige autotööstuses, mis puudutas 29 000 töötajat 122 121-st (23 % esitatud taotlustega hõlmatud kogu tööjõust); arvestades, et siiani on majanduskriis tabanud kõige rängemalt vähema kui 500 töötajaga väikeseid ettevõtjaid;
- M. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on soovitanud Euroopa Parlamendil, komisjonil ja nõukogul kaaluda Euroopa Liidu poolse rahastamise pakkumisel tõenäoliselt EL-i lisaväärtust loovate meetmetega piirdumist, selle asemel et rahastada juba olemasolevaid riiklikke töötajate sissetulekutoetuse süsteeme, mis on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis b; arvestades, et EGF-i meetmeid on peetud kõige suuremat lisaväärtust loovateks, kui neid on kasutatud koondatud töötajatele mõeldud selliste teenuste kaasrahastamiseks, mida liikmesriikide tööhõivehüvitiste süsteemides tavaliselt ei ole, juhul kui need teenused on suunatud toetuste asemel koolitusele, samuti juhul, kui need meetmed on olnud personaalsed ja üldisi meetmeid täiendavad, eelkõige kõige haavatavamate koondatud töötajate rühmade puhul; märgib sellega seoses vajadust investeerida endiste töötajate potentsiaali ning seda, kui tähtis on hinnata täielikult kohaliku tööturu vajadusi ja nõutavaid oskusi, sest see peaks looma aluse koolituse ja pädevuste arendamisele, et aidata hõlbustada töötajate kiiret tööturule naasmist; tuletab meelde, et liikmesriigid on kohustatud EGF-i eelarvet tulemuslikult täitma;

Neljapäev, 15. september 2016

N. arvestades, et EGF ei lahenda ELi töötuse probleemi; arvestades, et ELi töötuskriisi lahendamiseks tuleb ELi poliitikas keskenduda töökohtade loomisele, kaitsmisele ja jätkusuutlikkusele; arvestades, et töötuse määrad ELis, eriti noorte ja pikaajaliste töötute seas, näitavad uusi tööalaseid väljavaateid pakkuvate algatuste hädavajalikkust;

O. arvestades, et käesoleva raporti puhul on EGFi hindamisel vaadeldud perioodi 2007–2014; arvestades, et komisjoni järelhindamine hõlmab aastaid 2007–2013 ning kontrollikoja aruandes on auditeeritud aastaid 2007–2012;

P. arvestades, et EGFi rakendamisel tuleks tagada liidu põhiväärtuste hulka kuuluvad ja strateegias „Euroopa 2020“ sätestatud soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtted ning neid edendada;

1. võtab teadmiseks EGFi järelhindamise ja esimese iga kahe aasta järel esitatava aruande; märgib, et komisjon täidab oma aruandluskohustust; on seisukohal, et need ja muud aruanded ei ole piisavad EGFi läbipaistvuse ja tõhususe täielikuks tagamiseks; kutsub liikmesriike, kes on saanud EGFi toetust, üles avalikustama juhtumite kõik andmed ja hinnangud ning lisama juhtumite aruandlusesse ka soolise mõju hindamise; julgustab tugevalt kõiki liikmesriike praeguse määruse alusel oma taotlusi ja lõpparuandeid õigeaegselt avalikustama; on hoolimata asjaolust, et komisjon täidab oma aruandluskohustusi, veendunud, et komisjon võiks teha avalikkusele kättesaadavaks kõik EGFi juhtumitega seotud asjakohased dokumendid, sh oma lähetuste sissearanded, mis koostatakse pärast menetluses olevate taotlustega seoses liikmesriikides korraldatud kontrollkülastusi;

2. tunneb heameelt rahastamisperioodi pikendamise üle ühelt aastalt kahele aastale; tuletab meelde, et Eurofoundi uuringu kohaselt ei olnud 12 kuud piisavalt pikk aeg kõikide koondatud töötajate aitamiseks, eriti kõige haavatavamate rühmade, näiteks madala kvalifikatsiooniga töötajate, eakamate töötajate, naiste ja eriti üksikvanemate aitamiseks;

3. märgib, et EGFi kohta koostatud hinnangud näitavad, et kõnealuse fondi sekkumiste tulemusi mõjutavad sellised tegurid nagu sihtrühma kuuluvate töötajate haridus- ja kvalifikatsioonide tase, samuti asjaomaste tööturgude kasutussuutlikkus ja toetust saavate riikide SKP; rõhutab, et neid tegureid mõjutavad enamasti pikaajalised meetmed, mida on võimalik tulemuslikult toetada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest; juhib tähelepanu vajadusele neid tegureid ja kohaliku tööturu olukorda alati EGFi toetuse andmisel arvesse võtta; märgib, et kiiremate ja tulemuslikumate tulemuste saavutamiseks on oluline suurendada sünergiaid EGFi ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahel; rõhutab, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid võivad toimida EGFi toetusvaldkondades järelmeetmetena, mis ergutavad investeringuid, üldist kasvu ja töökohtade loomist; rõhutab, et EGFi sekkumised peaksid olema suunatud investeringutele, mis edendavad kasvu, töökohti, haridust, oskusi ja töötajate geograafilist liikuvust, ning neid tuleks kooskõlastada olemasolevate ELi programmidega, et aidata inimestel tööd leida ja edendada ettevõtlust, eelkõige piirkondades ja sektorites, mis kannatavad juba globaliseerumise või majanduse restruktureerimise kahjuliku mõju tõttu; rõhutab, et koondamiste ja töötuse probleemide jätkusuutlikuks lahendamiseks vahendite tõhusa eraldamise ning tihedama koostöö ja suurema sünergia abil (eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi vahel) tuleks eelistada mitmest fondist rahastataval programmitööl põhinevaid integreeritud lähenemisviise; on kindlalt veendunud, et mitmest fondist rahastataval programmitööl põhinev integreeritud strateegia vähendaks ümberpaigutamise riski ja looks soodsad tingimused tööstustootmise naasmiseks ELi;

4. on seisukohal, et tänu määruse muutmisele on EGFi toimimine paranenud; märgib, et niisugune parandustegevus on lihtsustanud liikmesriikide EGFi juurdepääsu menetlusi ja et selle tulemusena peaksid liikmesriigid seda fondi rohkem kasutama hakkama; kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid meetmete kohta, mille eesmärk on kõrvaldada igasugused haldussuutlikkusega seotud tõkked, mis on takistanud EGFi osalemist; on veendunud, et EGFi ei tohiks anda makromajandusliku stabiliseerimise funktsiooni;

5. märgib, et iga-aastases eelarves EGFi eraldatud väiksematest assigneeringutest on piisanud selleks, et anda vajalikku abi ja toetust, mis on nii elutähtis kui ka vajalik oma töö kaotanud inimestele; rõhutab siiski, et EGFi kohaldamisala laiendamise tõttu 2014. aastal NEET-noorte ja kriisikriteeriumi kaasamiseks ja taotluste arvu märkimisväärse suurenemise või uute eesõiguste lisandumise korral ei pruugi assigneeringud olla piisavad ja neid tuleks suurendada, et tagada EGFi tulemuslik toimimine;

Neljapäev, 15. september 2016

6. rõhutab, et vastastikusel usaldusel ja jagatud vastutusel põhinev tugev sotsiaalne dialoog on parim vahend restruktureerimisprotsesside prognoosimise, ennetamise ja haldamisega seoses üksmeelsete lahenduste ja ühiste seisukohtadeni jõudmiseks; toonitab, et see aitaks töökohtade kadumist ja seega EGFi juhtumeid ära hoida;

7. märgib, et taotluste arv kasvas märkimisväärselt erandi kehtimise aastatel 2009–2011, kui oli võimalik esitada taotlusi kriisiga seotud kriteeriumide alusel, ning et kõnealust kohaldamisala laiendati täiendatavalt, et muuta kriisikriteerium alaliseks ja kaasata sellesse ka füüsilisest isikust ettevõtjad aastatel 2014–2020; väljendab heameelt selle erandi pikendamise üle pärast 2013. aastat; märgib, et aastatel 2007–2014 olid kokku rohkem kui pooled projektid seotud kriisiga; rõhutab, et majanduskriisi kahjulik mõju on teatavates liikmesriikides jätkuvalt tuntav;

8. märgib, et aastatel 2007–2014 esitati 20 liikmesriigi poolt 131 rahastamisaotlust kogusummas 542,4 miljonit eurot 121 380 töötaja heaks;

9. märgib, et komisjon parandas EGFi andmebaasi, millesse kogutakse arvandmeid EGFi juhtumite kohta statistilisel eesmärgil, tänu millele on liikmesriikidel taotlusi lihtsam esitada ja komisjonil EGFi juhtumeid puudutavaid arvnäitajaid analüüsida ja võrrelda; märgib ühtlasi, et komisjon liitis EGFi ühisesse fondihaldussüsteemi, mis peaks aitama esitada korrektsemaid ja täielikumaid taotlusi ning veelgi lühendada aega, mis kulub liikmesriikide esitatavatele taotlustele; märgib, et sees süsteem võimaldab lihtsustada liikmesriikide jaoks taotluste esitamist, ning nõuab tungivalt, et komisjon kiirendaks taotluste menetlemist eesmärgiga võimaldada kiiret rahastamist, et maksimeerida selle mõju;

10. palub komisjonil täielikult prognoosida kaubanduspoliitiliste otsuste mõju ELi tööturule, võttes arvesse ka kõnealuse mõju kohta EGFi taotlustes välja toodud tõenduspõhist teavet; palub komisjonil viia läbi põhjalikud mõju eel- ja järelhindamised, sh sotsiaalse mõju hindamised, hõlmates võimalikku mõju tööhõivele, konkurentsivõimele ja majandusel ning mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, ning tagada samal ajal tulemuslik eelkoordineerimine kaubanduse ja tööhõive peadirektoraatide vahel; palub Euroopa Parlamendil korraldada korrapäraseid rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ühiseid kuulamisi, et aidata parandada kaubanduspoliitika ja EGFi koordineeritust ja selle jälgimist; peab vajalikuks suurendada EGFi kasutamist ümberpaigutamise probleemi ja eri sektorites globaalse nõudluse kõikumisest tingitud kriiside lahendamiseks; on kindlalt vastu mis tahes algatusele käsitleda EGFi selle praegusel kujul ja praeguse eelarvega sekkumisvahendina selliste töökohtade puhul, mis on Euroopa Liidus kadunud ELi tasandil otsustatud kaubandusstrateegiate, muu hulgas tulevaste või juba kehtivate kaubanduslepingute tõttu; rõhutab, et kaubandus- ja tööstuspoliitika peavad olema ülimalt sidusad ning et ELi kaubanduse kaitsevahendeid tuleb ajakohastada;

11. palub komisjonil anda kaubanduspartneritele turumajanduslik staatus vaid juhul, kui nad vastavad komisjoni seatud viiele kriteeriumile; palub sellega seoses, et komisjon kehtestaks kolmandatele riikidele turumajandusliku staatuse andmise küsimusi käsitleva selge ja tulemusliku strateegia, et säilitada ELi ettevõtjate konkurentsivõime ning jätkata võitlust kõlvatu konkurentsi kõikide vormide vastu;

12. rõhutab, et EGFi üks peamine eesmärk on aidata töötajaid, kes on kaotanud oma töökoha märkimisväärse muutuse tõttu liidu kaubavahetuses või teenuskaubanduses, nagu on sätestatud määruse artikli 2 punktis a; on arvamisel, et üks EGFi oluline ülesanne on tagada toetus töötajatele, kes on koondatud kaubandusvaidluste negatiivsete tagajärgede tõttu; kutsub seetõttu komisjoni üles selgitama, et töökohtade kaotamine niisuguste kaubandusvaidluste tagajärjel, mille tulemuseks on märkimisväärsed muutused liidu kaubavahetuses või teenuskaubanduses, kuulub täielikult EGFi kohaldamisalasse;

13. rõhutab asjaolu, et EGF ei saa mingil juhul asendada tõsist restruktureerimise ennetamise ja prognoosimise poliitikat; rõhutab, kui tähtis on tõeline ELi tasandi tööstuspoliitika jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamiseks;

Neljapäev, 15. september 2016

14. palub komisjonil viia läbi üleilmastumise mõju valdkondlikud uuringud ning esitada nende tulemuste põhjal ettepanekud, mille eesmärk on ergutada äriühinguid ennetama oma valdkonnas esinevaid muutusi ja valmistama oma töötajaid muutusteks ette enne koondamist;

15. rõhutab, et teatavad liikmesriigid on eelistanud kasutada EGF-i asemel ESF-i, sest viimasel on kõrgemad kaasrahastamise määrad ja selle meetmeid rakendatakse kiiremini ning EGF-i puhul puudub eelmaksete tegemine ja selle heakskiitmismenetlus on pikk; on siiski veendunud, et uues määruses sisalduv suurem kaasrahastamise määr ning kiirem taotlus- ja heakskiitmisprotsess lahendab mõne kõnealuse probleemi; peab kahetsusväärseks, et EGF-i toetus ei ole veel kõikide liikmesriikide koondatud töötajateni jõudnud, ja kutsub liikmesriike üles kasutama kõnealust toetust massiliste koondamiste korral;

16. juhib tähelepanu asjaolule, et kontrollikoja aruande andmeil kestab EGF-i taotluse heakskiitmine keskmiselt 41 nädalat; nõuab, et tehtaks kõik selleks, et menetlusi kiirendada; kiidab heaks komisjoni püüdlused viivitusi minimeerida ja taotlusprotsessi sujuvamaks muuta; rõhutab, et liikmesriikide suutlikkuse suurendamine on sellega seoses hädavajalik, ning soovib tungivalt kõikidel liikmesriikidel hakata meetmeid rakendama esimesel võimalusel; märgib, et paljud liikmesriigid teevad seda juba;

17. märgib, et EGF on teatavate liikmesriikide, sotsiaalpartnerite ja äriühingute jaoks suuresti tundmatu; kutsub komisjoni üles suurendama teabevahetust liikmesriikide ning riiklike ja kohalike ametiühinguvõrgustike ning üldsusega; kutsub liikmesriike üles suurendama töötajate ja nende esindajate teadlikkust EGF-i ning tegema seda õigel ajal, et tagada EGF-i meetmete jõudmine võimalikult suure arvu potentsiaalsete toetusesaajateni ja nende toetamine, ning nõuab eeliste tulemuslikumat edendamist, võttes aluseks EGF-i saavutatud tulemused;

18. tuletab meelde, kui tähtsad on kaitsemeetmed, millega välditakse kindlaksmääratud aja jooksul EL-i rahalisi vahendeid saavate ettevõtete ümberpaigutamist, millega võib koondamiste tõttu kaasneda täiendavate toetuskavade algatamine;

EGF-i toetusesaajad

19. tunneb heameelt kontrollikoja aruandes esitatud järelduste üle, et peaaegu kõigil toetuse saamiseks kõlblikel töötajatel oli võimalik nende individuaalsetele vajadustele kohandatud individuaalsetest ja hästi koordineeritud meetmetest abi saada ning et rahalist abi saanud töötajatest on peaaegu 50 % praeguseks uue töö leidnud; märgib, et kuna mõnes liikmesriigis ei rakendatud EGF-i programme õigel ajal ega tulemuslikult, on vahendid jäänud alakasutatuks; on veendunud, et sihtrühmas olevate toetusesaajate või nende esindajate, sotsiaalpartnerite, kohalike tööhõiveametite ja muude asjaomaste sidusrühmade osalus esialgses hindamises ja taotlemises on ülimalt oluline, et tagada toetusesaajate jaoks positiivne tulemus; palub, et komisjon abistaks liikmesriike innovatiivsete meetmete ja programmide väljatöötamisel ning hindaks oma läbivaatamiste käigus, mil määral prognoositi kooskõlastatud individuaalse teenustepaketi koostamisel tulevasi tööturu väljavaateid ja seal vajatavaid oskusi ning mil määral oli see kooskõlas ressursitõhusale ja jätkusuutlikule majandusele ülemineku eesmärgiga; kutsub liikmesriike üles tegema kooskõlas kehtiva määruse artikliga 7 täiendavaid jõupingutusi selleks, et juhendada kooskõlastatud individuaalse teenustepaketi koostamisel ressursitõhusa ja jätkusuutliku majanduse poole liikumisest; märgib, et innovatsioon, arukas spetsialiseerumine ja ressursitõhusus on tööstusliku uuenduse ja majandusliku mitmekesistamise jaoks keskse tähtsusega;

20. märgib, et komisjoni järeelhindamise aruandes analüüsitud 73 projektis oli 55-aastaste ja vanemate toetusesaajate keskmine osakaal 15 % ning 15–24-aastaste toetusesaajate osakaal 5 %; väljendab seetõttu heameelt asjaolu üle, et uues määrides asetatakse rõhku vanematele ja noorematele töötajatele ning et NEET-noored on kaasatud teatavatesse taotlustesse; märgib, et naissoost toetusesaajate keskmine osakaal oli 33 % ja meeste oma 67 %; märgib, et need arvud näitavad töötajate soolist jaotust, mis võib asjaomasest sektorist lähtuvalt olla erinev; nõuab seetõttu, et komisjon tagaks kõikide EGF-i taotluste puhul naiste ja meeste võrdse kohtlemise, ning kutsub liikmesriike üles koguma andmeid soolisest perspektiivist lähtuvalt, et näha, kuidas see mõjutab naissoost toetusesaajate tööturule naasmise määrasid; märgib ühtlasi, et teatavate EGF-i taotluste puhul on sihtrühmas olevate toetusesaajate arv rahastamise nõuetele vastavate toetusesaajate koguarvuga võrreldes väike, mille mõju ei pruugi olla optimaalne;

Neljapäev, 15. september 2016

21. on seisukohal, et NEET-noorte kaasamine EGF-i taotlustesse nõuab tihti eri liiki sekkumisi, ning on veendunud, et kõik asjakohased tegutsejad, sealhulgas sotsiaalpartnerid, kohaliku kogukonna rühmad ja noorteorganisatsioonid peaksid olema esindatud iga programmi rakendusetapis ning nad peaksid edendama meetmeid, mis on vajalikud NEET-noorte maksimaalse osalemise tagamiseks; ergutab sellega seoses liikmesriike looma programmi rakendamise koordineerimiseks tugeva juhtumeti, tagama sihtotstarbelise ja järjepideva toetuse, et aidata NEET-noortel programm lõpule viia, ning tagama ka programmi rahaliste vahendite maksimaalsed väljamaksed; on veendunud, et sõltumatu läbivaatamise käigus, mille puhul keskendutakse konkreetset NEET-noorte osaluse küsimusele, tuvastataks paremad tavad; usub kindlalt, et NEET-noorte kaasamist lubav erand tuleks säilitada programmi töö perioodi lõpuni 2020. aasta detsembris;

22. palub, et komisjon lisaks EGF-i vahehindamisse konkreetse kvalitatiivse ja kvantitatiivse hindamise EGF-i toetuse kohta mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele (NEET-noortele), võttes eriti arvesse noortegarantii rakendamist ning riiklike eelarvete, ESFi ja noorte tööhõive algatuse vajalikkust sünergiat;

23. märgib, et järelhindamise kohaselt oli keskmine toetusesaajateni jõudmise määr kõigi 73 vaadeldud juhtumi puhul 78 %; märgib, et see hõlmab 20 juhtumit, kus toetusesaajateni jõudmise määr oli 100 % või sellest kõrgem; jääb siiski kindlaks seisukohale, et toetusesaajateni jõudmise maksimummäär peab olema igal juhul 100 % ning seetõttu moonutatavad 100 % ületavad näitajad andmeid ja tekitavad mulje tegelikust märgatavalt kõrgemast toetusesaajateni jõudmise määrast; märgib, et sama kehtib ka eelarve täitmise määra kohta; palub komisjonil kohandada oma arvnäitajaid, et anda toetusesaajateni jõudmise määra ja eelarve täitmise määra kohta täpsem hinnang;

24. väljendab heameelt asjaolu üle, et paljud toetusesaajad suutsid leida uue töökoha eelkõige tänu EGF-i individuaalsele toetusele töötöingutel ning et nende oskusi ajakohastati koolitusprogrammide ja liikuvustoetuste kaudu; väljendab samuti heameelt selle üle, et EGF on võimaldanud teatavatel töötajatel hakata ettevõtjaks tänu äriühingu loomiseks või ülevõtmiseks antud abile; toonitab seetõttu märkimisväärset positiivset mõju, mida EGF on teadete kohaselt avaldanud enesehinnangule, võimestatuse tundele ja motivatsioonile; rõhutab, et EGF-i toetus on suurendanud sotsiaalset ühtekuuluvust, võimaldades inimestel tööturule naasta ja vältida negatiivseid töötuslõkke;

25. märgib, et järelaruande arvnäitajate kohaselt on EGF-i toetusesaajatel sageli keskmisest madalam haridustase ja seega halvemini üle kantavad oskused, mis tavatingimustes vähendab nende tööhõivevõimalusi ja muudab nad tööturul haavatavamaks; on arvamusel, et EGF võib luua parimat EL-i lisaväärtust siis, kui toetatakse töötajatele suunatud koolitus- ja ümberõppekavasid, mille raames toetatakse eelkõige madala kvalifikatsiooniga haavatavatesse rühmadesse kuuluvaid töötajaid, milles peetakse esmatähtsaks tööturu jaoks vajalikke oskusi ja mis võimaldavad ettevõtlust;

26. märgib siiski, et järelhindamise osana läbi viidud uuringu tulemused olid vastuolulised: 35 % küsitletutest teatas, et uus töökoht on kvaliteedi poolest parem või palju parem, 24 %, et muutust ei ole, ja 41 %, et uus töökoht on halvem või palju halvem; soovib siiski (tulenevalt asjaolust, et puuduvad süsteemsed andmed, mida saaks võtta hindamise aluseks) komisjonil koguda üksikasjalikumalt teavet EGF-i sekkumiste mõju ja kvaliteedi kohta, et hiljem saaks võtta parandusmeetmeid, kui need peaksid vajalikuks osutuma;

EGF-i kulutõhusus ja lisaväärtus

27. palub, et komisjon ja liikmesriigid kasutaksid EGF-i eelarve täitmise võimalusi paindlikumalt ja tulemuslikumalt, keskendudes tulemustele, mõjule ja lisaväärtusele ning seadmata ohtu vahendite kasutamise asjakohasust ja läbipaistvust ning eeskirjade täitmist; on arvamusel, et taotlemise menetlus tuleks kiiremaks muuta, et fond saaks koondatud töötajaid tulemuslikumalt aidata; tunneb muret erinevuse pärast liikmesriikide poolt EGF-i taotletud vahendite ja hüvitatud summade vahel, kusjuures keskmine eelarve täitmise määr on ainult 45 %; palub seetõttu komisjonil madalate täitmismäärade põhjuseid põhjalikult hinnata ning esitada meetmed olemasolevate kitsaskohtade kaotamiseks ja fondi optimaalse kasutamise tagamiseks; märgib, et tööturule naasmise määr EGF-i abi andmise lõpetamisel on väga kõikumine, ulatudes 4 %st 86 %ni, ja rõhutab seetõttu aktiivsete ja kaasavate tööturumeetmete tähtsust; märgib, et teatavates

Neljapäev, 15. september 2016

liikmesriikides annavad EGF-i kulutused järjekindlalt paremaid tulemusi kui teistes; soovib komisjonil anda jätkuvalt suuniseid ja võimaldada liikmesriikidel jagada EGF-i vahendite taotlemise ja kasutamise parimaid tavasid, et tagada tööturule naasmise võimalikult kõrge määr iga kulutatud euro kohta;

28. on arvamisel, et 60-protsendilist kaasrahastamise määra ei tuleks tõsta;

29. märgib asjaolu, et komisjoni järelhindamise kohaselt kasutati keskmiselt ainult 6 % EGF-i vahenditest haldus- ja juhtimiskuludeks;

30. märgib, et kulutõhususe kõige märkimisväärsem aspekt, mis ilmnes sidusrühmadega konsulteerimisel, oli niisuguste uue töökoha leidnud töötajate arv, kes tasuvad nüüd sotsiaalmakseid ja muid makse, mitte ei kasuta töötustoetusi või muid sotsiaaltoetusi;

31. märgib, et mitmete EGF-i juhtumite puhul kaasnevad EGF-i määruse artikli 7 lõike 4 kohaste meetmetega suuremad kulud, mis vähendavad EGF-i investeeringute üldmõju; palub komisjonil tegeleda niisuguste kulude probleemiga piirmäärade kehtestamise abil;

32. võtab teadmiseks järelhindamises sisalduva seisukoha, et vastupidine mõjuhindamine on tähtis element EGF-i lisaväärtuse mõistmiseks; avaldab kahetsust selle pärast, et sellist hindamist veel ei tehta;

33. väljendab heameelt kontrollikoja järelduse üle, et EGF andis tõelist ELi lisaväärtust, kui seda kasutati selliste koondatud töötajatele suunatud teenuste või toetuste kaasrahastamiseks, mida liikmesriikide töötushüvitise süsteemides tavaliselt ei ole, edendades seega Euroopas sotsiaalset ühtekuuluvust; rõhutab, et teatavates liikmesriikides puuduvad töökoha kaotanud töötajate vajaduste rahuldamiseks piisavad sotsiaalkaitsesätted;

34. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kontrollikoja andmetel täiendab üks kolmandik EGF-i vahenditest riiklike töötajate sissetulekutoetuse süsteeme ELi lisaväärtust andmata; juhib tähelepanu sellele, et uues EGF-i määruses on erimeetmete, näiteks tööotsingu toetuste ja tööandjatele suunatud töölevõtmise stiimulite kulutuste ülempiiriks seatud 35 % kooskõlastatud paketi kogumaksumusest ning et EGF-i toetatud algatuste eesmärk ei ole asendada liikmesriikide riiklike süsteemide raames pakutavaid passiivseid sotsiaalse kaitse meetmeid; rõhutab, et EGF-i ei tohi kasutada ettevõtjate niisuguste kohustuste asendamiseks, mis neil on oma töötajate ees; ergutab ühtlasi komisjoni täpsustama määruse järgmisel muutmisel, et EGF-i ei tohi kasutada liikmesriikide niisuguste kohustuste asendamiseks, mis neil on koondatud töötajate ees;

35. peab kahetsusväärseks asjaolu, et eelarve täitmise määrad on vahemikus 3 % kuni 110 % ning keskmine täitmismäär on 55 %; on seisukohal, et see olukord annab vahel tunnistust puudujääkidest kas kavandamis- või rakendamisetapis ning seda tuleks parandada paremini koostatud ja paremini rakendatud projektide abil;

36. peab kahetsusväärseks EGF-i ette nähtud rahastuse vähenemist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vajaduste täitmise tagamiseks EGF-i lisatoetust pakkuma; kutsub komisjoni üles tagama, et olemas on töökoormusele vastav arv töötajaid, ja vältima tarbetuid viivitusi;

37. on arvamisel, et EGF-i ja ESF-i meetmeid tuleks kasutada üksteise täiendamiseks, et pakkuda nii konkreetseid lühiajalisi kui ka üldisemaid pikemaajalisi lahendusi; võtab teadmiseks järelduse, et liikmesriigid on üldiselt tulemuslikult kooskõlastanud EGF-i meetmeid ESF-i ja riiklike tööturumeetmetega ning et kontrollikoja auditi käigus ei tuvastatud kattumise ega isikutele topeltrahastuse andmise juhtumeid;

38. on rahul EGF-i 2013. ja 2014. aasta tegevust käsitleva komisjoni aruande leiuga, et 2013. ja 2014. aastal ei teatatud komisjonile ühestki EGF-i määruse sätete rikkumisest, samuti ei lõpetatud 2013. ja 2014. aastal ühtegi EGF-i seotud rikkumismenetlust;

Neljapäev, 15. september 2016

Mõju VKEdele

39. märgib, et 99 % kõikidest ELi ettevõtjatest on VKEd, kes annavad tööd valdavale enamusele ELi töötajatest; väljendab sellega seoses muret asjaolu pärast, et EGFil on olnud väga piiratud mõju VKEdele, hoolimata asjaolust, et VKEd võivad teatavate kriteeriumide alusel selgelt kuuluda selle kohaldamisalasse; võtab teadmiseks komisjoni selgituse, mille kohaselt ei ole tarnijaettevõtjate koondatud töötajaid kunagi tahtlikult kõrvale jäetud, kuid palub komisjonil suunata EGF veelgi rohkem VKEdele, kes on võtmetähtsusega osalejad Euroopa majanduses, pannes näiteks suuremat rõhku artikli 8 punkti d sättele vajaduse kohta määrata kindlaks koondavate ettevõtjate tarnijad, tootmisahela järgmise etapi tootjad või alltöövõtjad või uurides varasemaid juhtumeid, mille puhul on EGF VKEdele, sotsiaalsetele ettevõtetele ja ühistutele kasuks tulnud, et edendada parimat tava; rõhutab, et ulatuslikumalt tuleb arvesse võtta proportsionaalsust VKEde töötajate ja suurte äriühingute töötajate vahel;

40. on veendunud, et rohkem tuleks kasutada erandi tegemist toetuskõlblikkuse künnise suhtes, eelkõige VKEde toetamiseks; rõhutab kehtiva määruse artikli 4 lõikes 2 sätestatud korra tähtsust VKEdele, kuna see võimaldab kriisist või globaliseerumisest mõjutatud majandussektoreid piirkondlikul tasandil üksikjuhtumite kaupa restruktureerida; tunnistab probleeme, mis esinevad nende sätete alusel esitatavate taotluste puhul, ning kutsub komisjoni üles abistama liikmesriike kõnealuste probleemide lahendamisel, et muuta EGF koondatud töötajate jaoks toimivaks lahenduseks; kutsub ühtlasi komisjoni ja liikmesriike üles võtma kavandamise ja kohaldamise etapis arvesse põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele“;

41. märgib, et kõige rohkem taotlusi on esitatud töötlevas tööstuses ja ehitussektoris ning eriti auto- ja lennundustööstuses ning et abi antakse enamasti suurtele ettevõtjatele; palub liikmesriikidel ning ainupädevusega piirkondlikel omavalitsustel proaktiivselt toetada VKEde, ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete koondatud töötajaid, kasutades kehtiva määruse artikli 4 lõikes 2 sätestatud paindlikkust, pidades eelkõige silmas VKEdega seotud ühistaotlusi, ning nõuab muid võimalusi, millega edendatakse konkreetsema toetuse ja ulatuslikuma juurdepääsu andmist VKEdele; palub ühtlasi teavitada VKEsid neile EGF-i raames pakutavatest võimalustest; rõhutab, et niisuguseid juhtumeid, mille raames toetatakse VKEsid, tuleks vaadelda EGF-i lisaväärtusena;

42. väljendab rahulolu komisjoni koostatud rakendamise järeelhindamise aruande leiuga, mille kohaselt tehti kindlaks positiivne seos ettevõtluse edendamiseks kasutatud vahendite ja füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise määra vahel meetmete lõpus; märgib siiski, et kõikide EGF-i juhtumite puhul on füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise määr madal, st 5 % ning et ettevõtjate ergutamiseks tuleks kasutada selliseid meetmeid nagu starditoetusi ja muid stiimuleid; rõhutab sellega seoses elukestva õppe, mentorluse ja vastastikuste võrgustike tähtsust; on veendunud, et EGF-i kasutamist saab veelgi parandada, kas üksi või koostöös muude fondidega, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega, et toetada ettevõtlust ja ettevõtluse alustamist, kuid rõhutab, et ettevõtlustoetus peaks tuginema jätkusuutlikele äriplaanidele; kutsub liikmesriike üles rõhutama naiste ja tütarlaste kaasamist ettevõtlusprogrammidesse;

43. tunneb heameelt mitme liikmesriigi jõupingutuste üle suurendada starditoetuste vormis ning ettevõtluse, sotsiaalühistute ja uutele ettevõtjatele ette nähtud teenuste edendamiseks võetavate meetmete vormis ettevõtluse ja sotsiaalmajanduse toetamise meetmete kasutamist;

Andmenõuded

44. on veendunud, et mitmeid raskendavaid tegureid – nagu potentsiaalsed puudulikud andmed, piirkondlikud ja riiklikud eripärad, erinevad mikro- ja makromajanduslikud asjaolud, väikesed valimid ja teatavad vajalikud oletused – arvesse võttes peaks komisjoni metodoloogiline lähenemisviis olema range ja läbipaistev, rakendades meetmeid, et kõrvaldada puudusi, mis muudavad niisuguse lähenemisviisi keerulisemaks;

45. rõhutab, et kontrollikoja aruandes on jõutud järeldusele, et teatavates liikmesriikides ei ole seatud kvantitatiivseid tööturule naasmise eesmärgi ning olemasolevad andmed ei ole piisavad, et hinnata töötajate tööturule naasmise meetmete mõjusust; võtab teadmiseks komisjoni väite, et EGF-i määruses ei ole sätestatud tööturule naasmise kvantitatiivseid eesmärgi ning et mitmesuguseid EGF-i meetmeid saab hinnata muude vahendite abil; soovib seetõttu liikmesriikidel kehtestada kvantitatiivsed tööturule naasmise eesmärgid ning teha süsteemselt vahet EGF-i, ESF-i ja muude riiklike meetmete vahel, mis

Neljapäev, 15. september 2016

on mõeldud konkreetsetl massiliste koondamiste ohvriks langenud töötajate jaoks; palub lisaks, et komisjon annaks teavet tööturule naasnud inimeste leitud töökohtade tüübi ja kvaliteedi kohta ning EGFi sekkumiste abil saavutatud tööturule naasmise määra arengusuuna kohta keskmise pikkusega perspektiivis; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid lisaks tegema vahet EGFi meetmete kahe peamise liigi vahel (aktiivsed tööturumeetmed ja töötajatele makstav sissetulekutoetus), samuti esitama üksikasjalikumalt teavet konkreetsete osalejate poolt kasutatud meetmete kohta, et võimaldada eri meetmete täpsema kulude-tulude analüüsi koostamist; palub ühtlasi komisjonil esitada andmed komisjoni tasandil rahuldamata jäetud EGFi taotluste kohta ja vastavad põhjused;

46. tuletab liikmesriikidele meelde nende kohustust esitada tööturule naasmise määrasid käsitlevad andmed meetmete rakendamisest 12 kuu möödumisel, et tagada EGFi mõju ja tõhususe vajalik jälgimine;

47. rõhutab vajadust auditimenetlusi riikide tasandil lihtsustada ja seostada, et tagada kooskõla ja tõhusus ning vältida eri tasandi kontrolle teostavate asutuste töö asjatut dubleerimist;

48. soovib tugevdada teabevooge ja tugisüsteeme riikliku kontaktisiku ning piirkondlike või kohalike juhtumitega tegelevate partnerite vahel;

49. soovib rakendada rohkem vastastikuseid hindamisi, riikidevahelist koostööd või uute EGFi juhtumite ühendamist varasemate EGFi juhtumitega, et vahetada jäid tavad ja rakendamiskogemusi; soovib seetõttu luua parimate tavade platvormi, mis oleks hõlpsasti juurdepääsetav ja toetaks paremat integreeritud lahenduste alast teabevahetust;

50. võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse mured EGFi saadava kasu arvutamise metoodika pärast; rõhutab tulemusnäitajatega seotud täiendavate nõuete vajalikkust;

51. palub komisjonil ja liikmesriikidel säilitada kehtiva EGFi määruse sätted hooldajatele ette nähtud toetuste kohta; kutsub sellega seoses liikmesriike üles töötama välja paindlikud töö- ja koolitusmeetmed ning võimaluse korral määrama niisuguste meetmete võtmise kohaks kohalikud kogukonnad, sest paljude naissoost koondatud töötajate geograafiline paindlikkus võib olla perekonnaliikmete hooldamisega seotud kohustuste tõttu väiksem;

52. kutsub piirkondlike ja kohalike pädevaid asutusi, sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonna organisatsioone üles kooskõlastama tööturu osapoolte vahelisi jõupingutusi, et tulevaste koondamiste korral oleks EGFi rahastamistoetus paremini kättesaadav; nõuab peale selle, et sotsiaalpartnerid võtaksid fondi jälgimis- ja hindamistegevusest rohkem osa ning et nad eelkõige innustaksid naiste sidusrühmade esindajaid, et tagada soolistele aspektidele suurema tähelepanu pööramine;

53. kutsub komisjoni üles kaaluma määruse artiklis 20 nõutud EGFi hindamise delegeerimist Eurofoundile; usub, et niisuguse ettepaneku raames võiks komisjon anda Eurofoundile vajalikud rahalised vahendid, mis vastavad praegustele EGFi hindamishanke kuludele ja tööjõukuludele; soovib lisaks, et komisjon nõuaks liikmesriikidelt asjakohaste andmete esitamist Eurofoundile, kuna paremat hindamist takistab peamiselt sobivate andmete puudumine;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.